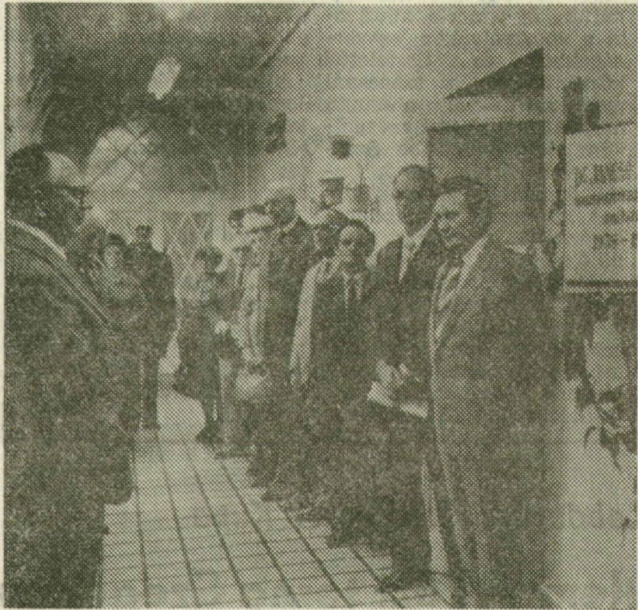

Jancsó Miklós- emlékünnepe az orvosegyetemen

Dr. Jancsó Miklós professzorra dr. Obál Ferenc, az Élettani Intézet igazgatója emlékezett

Jancsó Miklósról, a Szege-di Orvostudományi Egyetem egykori vezető professzorára emlékeztek tegnap, csütörtökön délután. Megkoszorúzták emléktábláját a gyógyszer-tani intézet folyosóján. Itt dr. Obál Ferenc tanszék-vezető egyetemi tanár, tartott emlékbeszédet.

Ezt követően az oktatási épület tantervében átnyújtották a Jancsó Miklós-emléktermet dr. Simon Miklós egyetemi tanárnak, a SZOTE bő- és nemikórtani klinikája igazgatójának. A kitüntetett A porphyria cutanea tarda pathogenezisének kérdéseivel címmel tartotta meg emlékelőadását.

Balázs Béla- centenárium

Augusztus 4-én lesz a neves költő, elbeszélő, drámaíró és filmesztéta, Balázs Béla születésének századik évfordulója. A centenárium alkalmából tegnap, csütörtökön tartotta alakuló ülését a városi tanács székházában az az operatív munkabizottság, amelynek fődadata — tagjai között Szeged kulturális és társadalmi életének képviselőivel — az évforduló méltó megünneplését célzó rendezvények, programok egyeztetése és részben szervezése lesz.

A tervek szerint Szeged városa jó néhány fontos eseménnyel emlékezik meg születésének centenáriumáról. Többek között a nyár folyamán bemutatják a Muzsikáló udvarban A kékszakállú herceg vára című misztériumjátékot Hernádi Judit és Reviczky Gábor előadásában, megjelenik a Balázs Béla-bibliográfia, emlékműsort rendeznek, gyermekrajzpályázatot írtak ki, s koszorúzások, tematikus folyóirat-számok és filmvetítések is szerepelnek a programban. Balázs Béla nevét veszi föl a megyei moziüzemi vállalat által működtetett Filmtéka. Előreláthatólag megemlékeznek a jeles alkortól a színház, a JATE és TIT is.

Mit akar és mit tud tenni?

Próbaklub Gyálaréten

Csellengő és bandázó fiatalokról éppen eleget hallunk mostanában. Nem sokat tudnak kezdeni az idejükkel, összeverődnek, ricsajoznak, és néha olyasmit is csinálnak, amit banda nélkül soha meg nem tennének. Fogja a fejét a pedagógia ilyenkor, mert kicsúsztak a kezéből, és fogja a szülő is, mert nem ilyen kamaszkort szánt gyermekének.

Gyálaréten, a hajdani tanácsháza előtti kis téren zúgott a ricsaj. Bőgötték a motorokat a gyerekek, pedig a szülők tiltották őket. Főlnött ésszel ugyan ezer meg ezer hasznos elfoglaltságot találnának nekik, mert mi már tudjuk, hogy az ember életében az elpocsékolás, agyonütött idő talán a legnagyobb veszteség, de a kor divatjától, a mindenáron való szembenállástól éppen a fiatal nem tud szabadulni a maga erejéből. Jött egy mentőtétel, valaki beengedte őket a megszűnt iskola falai közé. Nem tudni még, mi lesz az iskola sorsa, de addig se álljon hiába, amíg eldől. Huszonöt fiatal szabályos beiratkozással, vezetőségválasztással, ideiglenesen is, klubot szervezett magának. Bízunk benne, ha jó programokat tudnak szervezni, még legalább tizenötre számíthatnak. Van, aki kegyelemklubnak nevezi, hiszen nem végleges még a dolog, csak megtűrik őket, mások úgy emlegetik, mintha a belátható idők végéig klub maradna, és a GYIK nevet adja neki, ami a mindent rövidítő „újmagyar” nyelvben gyálaréti ifjúsági klubot jelent.

A hatvanas évek legelejétől majdnem tíz éven át bábáskodtam a művelő-celzati klubok létrehozásánál, a kiváncsiság hozott most ide, megnézni, mit akar és mit tud tenni a ma szerveződő fiatal társaság. Főntartásokkal jöttem, mert erős a meggyőződésem, módszerekben sokkal gazdagabbak voltak azok a klubok, mint a mostaniak. Korommal is összefügghet, hogy a földszintesen hozták a nyújtott sztereomagnóból előtörtéti gépi ricsaj is megdermeszt, mert erősen hiszem, ahol egymás szavát se értik az emberek, ott az értelmes gondolat nehezebben ver gyökeret. Akadt bátor gyerek, aki a kedvemért halkabbra csavart a masinát, noha azonnal hangosabb lett, aki nem vette észre, honnan jön a biztatás. Gondoltam magamban, tudomásul kell vennem, hogy a hangerő alábbszállítása szentségtörésnek, a fiatalok megta-

gadásának a jele, türelmet kértem tehát. Ahány kéz hozzáférhet a gyűrőtábla nagyságú pörgetős asztalfoci fogantyúhoz, annyian álltak körül, és annyian pörgették.

Szentségtörés az is, hogy megfordult a fejében azonnal: mennyivel lehet jobb és gyümölcsözőbb a bent ricsaj a kintinél? Az is megfordult benne, hogy sok évvel ezelőtt minden valamirevaló népművelő a város elszívó hatásáról beszélt. Azt mondták sorban, azért nem lehet komoly munkát végezni, mert a fiatalok fölülnek a buszra, és bemennek Szegedre. Nem a művelődés házaít keresik föl ugyan, hanem az időagyonütő műintézeteket inkább, de ők erről nem tehetnek. Azóta sokkal sürűbb lett a buszjárat, és íme, ezek a fiatalok nem befelé akarnak szivógni, inkább itt akarnak klubot szervezni. Akkor változás ez, oda kell figyelniük.

Kaczor Hedvig óvónő és Dobó Agnes gimnazista ült le beszélgetni velem. Túluk tudom, diákok és már dolgozó fiatalok klubja akar lenni a gyálaréti. A szövetkezet tízezer forintot adna támogatásképpen, ha megkaphatnák végleges helyeként maguknak az iskolát, és ugyanennyit hozna azonnal a Bartók Béla Művelődési Központ is. Hetenként kétszer találkoznak legfőképpen, három egymás után héten csak azok jöhetnek, akik beiratkoztak, a negyediken azonban belépőjegyes rendezvényre másokat is szívesen látnának.

Pár percre robbantok a pörgetős foci megszűlése között, mert kérdeznem akarom, ki szállna be teremtésébe, környezetük rendezésébe. Szabó Attila fiatal közműves a szószóló, a többiek helyeselnek: csak mondják ki, hogy övék a terem, azonnal hozzáfognak. Bűn is lenne pénzt adni arra, amit maguk is meg tudnak csinálni.

Már a buszon belecsöppentem egy kis társaságba.

Amikor mondtam, milyen ügyben jövök, az idősebbek azonnal mondták, nemcsak a fiataloknak kellene gyülekezési hely, hanem nekik is. Nyomasztó, hogy Gyálaréten nem lehet sehová elmenni, ők pedig már nehezebben ugrálnak be Szegedre. Meg kell tehát kérdeznem Szabó Attiláékat, mit szólnának hozzá, ha a hét némely napján apjuk-anyjuk-nagyapjuk is itt töltené el néhány óráját. Legalább hatan vágták rá azonnal, hogy ennek a legkisebb akadálya sincsen, sőt az lenne az igazán jó, ha ebből a megszűnt iskolából minden korosztályra számító népművelési valami lehetne.

Úgy tudom, nem dől még el, mi lesz belőle, és avatlatlan idegenként nem is akarok bekiabálni, hogy én már megtaláltam az egyedül üdvözítő megoldást. Beszéltek, boltot is akarnak nyitni benne, és ezer más célra is jó lenne. Nem is befolyásolni akarom az arra hivatott döntőket, csak éppen leírom, hogy a leleményesebb fiatalok addig is próbaklubot alakítottak, amíg a döntés megszületik.

Mi még beszélgetünk, amikor „robbantás” nélkül is csönd lesz az asztalfoci tájkán, és a földszintes magnó is elhallgat. Hazulról hozott damaszt abroszt rajszógezett valaki a falra, még csak próbálgatják a felitőt, de már azt figyeli mindenki. Gusztáv vakarja a feje búbját az asztalterítón. Világos van még odakint, és idebent is, de már látható a film. Balczó-ról is vetítenek. A mihályteleki művelődési ház igazgatója hozta a gépet és a tekerőseket, néhány fiatal most tanulja tőle, hogyan kell befűzni, és mire kell vigyázni. Örömmel tölt el a látvány: ha a hivatalos népművelés azonnal észreveszi a kínálkozó lehetőséget, és ki is akarja használni, akkor a próbaklub jó úton jár.

Horváth Dezső

A Holt-Maros környéke

Tervpályázat — eredményhirdetés

Az ÉVM, a szegedi városi tanács végrehajtó bizottsága, az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal, valamint az ATTVIZIG 1983-ban országos tervpályázatot hirdetett az újszegedi Holt-Maros környéke területfejlesztési és rendezési koncepciójának kidolgozására. A tervpályázat célja az volt, hogy a város szerkezetében és életében (különösen a lakásépítés és pihenés területén) egyre jelentősebb szerepet betöltő újszegedi városrész fejlesztési lehetőségeinek feltárására, a természeti-környezeti értékek újraélesztésére és hasznosítására komplex, továbbfejlesztésre is alkalmas javaslatokat szerezzenek be. Külön kiemelt feladat volt a tervezési terület jellegzetes táji, természeti adottságának, a Holt-Maros medrének és partszakaszának olyan rehabilitációja, amely ezt az adottságot valódi értéknövelő környezeti, minőségi tényezővé emeli.

A bíráló bizottság, amely 10 pályamunka értékelése

után tegnap hirdette eredményt, a pályázatot összesítésben eredményesnek minősítette, annak ellenére, hogy — a zsűri megállapítása szerint — arányosan magas színvonalú megoldásokat, komplex eredményt csupán egy pályamű tartalmazott. A pályázóknak ugyanis településszerkezeti, közlekedési hálózati, területfelhasználási, környezetvédelmi javaslatokat kellett egységes koncepcióvá ötvöznük. Közülük az első díjat Szigethy Klára (PTTV), Gulyás András (PTTV), Benzon Tiborné (VÁTI), Gerzánics Annamária (OKTH) és Petriy László (Csomiter) alkotócsoportja kapta. Második díjas lett Lajosné Pirk Tünde és munkatársainak (MÁVTI) pályázata. Harmadik díjból ketőt adott ki a zsűri: Paldánai Tibor és délterves kollégái (Veszmás Péter, Zakányi Ildikó, Udvardi Endre, Horváth Lajos), valamint Firtás Zoltán (DÉLÉP) és munkatársai (Kovács Imre — DÉLÉP, Danner Mihály és Csonka Zoltán — Délterv) pályázatára.

Több mint négy milliárd társadalombiztosításra

Legnagyobb tétel a nyugdíj — Csökken a gesen levők száma

Az SZMT elnökségének tagjai, tegnapi, csütörtöki ülésükön tekintették át azt a tájékoztatót, amelyet a SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóságának Csongrád megyei igazgatósága terjesztett elő. Az összegezésben sok mindent elárulnak a számok: mennyit fizetünk be a „nagy kasszába”, s mennyit fizetnek ki abból az embereknek. Az országos adatok is figyelemre méltóak. Kiderül, hogy a társadalombiztosítási ellátások köre tavaly tovább bővült, és az országos kiadás elérte a 107,8 milliárd forintot. A legnagyobb tételt a nyugdíjkiadás jelenti, amely az összkasszában közel 70 százaléka.

Az SZTK-nak évente 86,7 milliárd a bevétele, a kiadásokhoz hiányzó 21,1 milliárdot az állami költségvetés biztosította. Az igazgatóság jelentéséből kitűnik, hogy Csongrád megyében az egészségügyi ellátásra (a vasutasok nélkül) 440 ezer ember jogosult. Ebből a társadalombiztosítás teljes ellátására 230 ezerrel valamivel többen. Megyénkben a társadalombiztosítási kiadás tavaly 4,2 milliárd forintot tett ki, ami azt is jelzi, hogy egy dolgozóra jutó kiadás 19 256 forint.

A kiadások és a bevételek arányát az utóbbi időben befolyásolta a járulékok fölémelése. A korábbi 30 százalékos helyett 40 százalékot fizetnek. Amíg két évvel ezelőtt a társadalombiztosítási bevételek a kiadások 72 százalékát fedezték, jelenleg 80 százalékát garantálják.

Csongrád megyében a nyugdíjra fordított összeg tavaly 10 százalékkal emelkedett, s összesen 3 milliárd 335 millió forintot folyósítottak a nyugdíjak kifizetésének

rendszerére egyszerűbb és korszerűbb lett. A nyugdíjak megállapításánál nincs felső határa a figyelembe vehető kereseteknek, bár a 10 ezer forintot felüli jövedelem csak depresszíven kerül beszámításra. A múlt esztendőben a saját jogon megállapított nyugdíjak országos átlagösszege 3615 forintról 3791 forintra emelkedett.

A megyében élő emberek nyugdíjnyújtását a budapesti igazgatóság látja el gépi adatfeldolgozással. Az átlagos ügyintézési idő mindössze tizenhat nap.

A kiadások jelentős része a táppénz, ilyen címen 319 millió forintot fizettek ki 1983-ban. A különféle segélyekre (anyasági, terhességi, temetési, és egyéb) 406 millió jutott. Családi pótlékokra közel 600 milliót, gyermekgondozási segélyre pedig 182 milliót adtak.

Tavaly emelkedett az egy és a két gyermekre eső családi pótlék összege, és jövedelem pótlék helyett családi pótlékot fizetnek egy gyermek után 6 éves koráig. A rendelkezés alapján családi pótlékokra jogosulttá váltak az egyéni gazdálkodók, ügyvédek, és a munkaviszonyban nem álló előadóművészek is. Csupán érdekességként: a megyében jelenleg 10 189-en vannak gesen, kevesebben, mint tavalyelőtt.

Az SZMT elnökségének tagjai több más témát is áttekintettek tanácskozásukon. Így például az elmúlt évben történt balesetek helyzetét. Az adatok ugyan javulást mutatnak a korábbi esztendőkhöz viszonyítva de mégis sajnálatos, hogy tavaly 13 dolgozó szenvedett halálos balesetet. A szakemberek úgy vélik, hogy tovább csökkenhetne az üzemi balesetek száma, ha mindenki

— a dolgozók és a vezetők egyaránt — nagyobb gondot fordítanak a megelőzésre. A munkavédelmi felügyelők 1983-ban 389 esetben tartották ellenőrzést. Szigorukat jelzi, hogy 133 dolgozót eltiltottak a munkavégzéstől, 63 esetben pedig leállították gépeket, berendezéseket. Bíróságoltak, fegyelmi és büntetőjárást kezdeményeztek 50 esetben.

Az elnökség tagjai foglalkoztak még a megye népességszociális helyzetével, amely témát később az SZMT teljes ülése elé terjesztik. Jövőhagyaték az elkövetkezendő tanév tömegpolitikai oktatásának intézkedése terét, majd tájékoztatót hallgattak meg a szakmunkások bizottságok munkájáról, és egyéb kérdésekben döntöttek.

Tapasztaltuk, hogy...

... időnként homokszemcsés, mostanában enyhén zavaros és „illatos” az ivóvíz a város egyes részein. Megkérdeztük hát a vízművek főmérnökét, legyünk-e óvatosak, forraljuk-e fel az ivóvizet.

Megnyugtató választ kaptunk. Egyrészt a hálózati osztály munkatársai már vadásznak a hiba okát (többféle lehet, kizárás alapon kell haladnunk), másrészt pedig a vízbe nem kerülhetett, s nincs is fertőző, egészségre ártalmas anyag. Olyan mélyről, 300–500 méter mélyről termel Szeged alól a vizet, hogy ott már garantáltan tiszta, fertőzésmentes a réteg. Az már valószínűbb, hogy a vezetékrendszerben lerakódott, finom szemcsé-

ket kavarta föl az áramló víz — ugyanis e hét elején (épp a tizemeletes házak biztonságos vízellátása érdekében) Újszeged és Szeged vízrendszerét összekötötték, s ez a vízáramlási irányokat némiképp megváltoztatta.

Sok a csőtörés is — mondták a vízművesek. — Amíg a vezeték nyomás alatt van, a talajvíz beszívargásától nem kell tartani. Amikor pedig az adott hibás szakaszt kijavították, oly gyorsan átmosódik a rendszer, hogy azt a fogyasztók szinte észre sem veszik.

Akkor hát? Várjuk a „vadászat” végét. Jömagam hűtőbe teszem a vizet, hiszen nem érezni a szagát.

P. K.